

[Sønderup.]

vore Krav i enhver Henseende maa være afgrænsede af Erhvervslivets Bæreevne. Ligger Kravene herudover, gaar Virksomhederne i Staa, og hvilken Fremtid der venter det danske Samfund i dets Helhed, saafremt vi — for at raade Bod paa Erhvervslivets Stagnation — skal til at betjene os af offentlige Arbejder, ja, det behøver man ikke at være nogen forfærdelig stor Spaamand for at konstatere. Offentlige Arbejder kan nok være en Nødhjælp i en forbigaaende vanskelig Situation, men i det lange Løb er de ikke egnet til i særlig Grad at raade Bod paa Arbejdsløshed, og hvad dermed følger. Det er nu engang ene og alene det private Initiativ, der er i Stand til, om jeg saa maa sige, at faa Beskæftigelseslavinen til at rulle, saa der for Alvor sker noget.

Det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft, der i sin Tale forleden var inde paa Understøttelses- og Beskæftigesspørgsmaalet, forsøgte at give det Udseende af, at Landbrugets Paastand om Mangel paa Medhjælp var uden Forbindelse med Virkeligheden. Da jeg til Dato ikke har haft Grund til at drage det ærede Medlems Sandhedskærlighed i Tvivl, kan en saadan Udtalelse jo kun være fremsat paa Grundlag af manglende Kendskab til de faktiske Forhold, som er disse, at i mange Kommuner mangler der i Dusinvis, ja, i Snesevis, af Medhjælpere af begge Køn. Og det nytter ikke, man nu trækker den gamle Traver ud om manglende Vilje hos Landbruget til at yde de tilstrækkelige Lønninger, thi Forholdet er det, at der i Dag af Landbruget betales saa gode Lønninger som overhovedet noget Sted, endog saa store, at det kan forudses, at Landbruget ikke — i hvert Fald hvis dets Rentabilitet skal opretholdes — i den kommende Tid vil være i Stand til at yde disse Lønninger.

Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at understrege, at der for mig ikke er Spor af Tvivl om, at vi i Dag er langt paa Vej med Hensyn til en Udvikling i den Retning, at man inden for Landbruget sælger Avl og Besætninger, dyrker mindre arbejdskrævende Afrøder og lægger Markerne ud med vedvarende Græs. De sikre Følger heraf er, at det — i hvert Fald for Øjeblikket — eneste valutaskabende Erhverv, vi har af Betydning, kommer til at stagnere, kommer til at gaa for formindsket Kraft. Resultatet kan ikke blive andet, end at vor Eksport vil aftage, med den Følge, at ogsaa vore Muligheder for at faa fat i de nødvendige Raastoffer vil blive aftagende. Det vil da stort

set komme til at gaa efter den Receipt, at der bliver mindre Eksport og mindre Import, der bliver stigende Arbejdsløshed og som Følge deraf stigende Fattigdom for det danske Samfund som Helhed.

Vi staar da i Øjeblikket i den bagvendte Situation, at paa et Tidspunkt, da det er vanskeligt, for ikke at sige næsten umuligt i visse Tilfælde at købe fremmede Raastoffer, faar vi ikke fuldt udnyttet det eneste Raastof, vi har af virkelig Betydning, nemlig den danske Muld, bl. a. fordi man fører en alt for usmidig Løn- og Understøttelsespolitik. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det i hvert Fald rent økonomisk er muligt, at Landbruget som saadant kan leve lige saa lykkeligt under en ekstensiv Driftsform som under en intensiv, men for det danske Samfund i dets Helhed er det ikke ligegyldigt, idet den uvægerlige Konsekvens vil blive den, jeg nylig skitserede, nemlig at vor Købeevne over for de fremmede Raastoffer vil blive mindre og vil være stadig aftagende. Gennem lange Tider har Fagforeningerne kunnet føre en Løn- og Understøttelsespolitik, som var uden Sammenhæng med det største Hovederhvervs Levevilkaar, og som tilsyneladende ikke paavirkede dette Erhvervs Produktionsomfang eller Produktionslyst. Men jeg kan forsikre om, at den Situation er ved at være forbi. Det danske Landbrug vil ikke igen en Gang ind i den Situation, vi var ude for i 30'erne; viser det sig, at vore Omkostninger bliver for store, ja, saa maa vi nedstemme disse Omkostninger, og saa maa vi prøve paa at hjælpe os igennem paa bedst mulig Vis.

Den Udviklingslinie, dansk Landbrug er paa Vej ind i, kan bringe Landet i en dødsensalvorlig Situation, som vi aldrig har været udsat for før, ja, man kan vel være berettiget til at sige, at vi aldrig i vor vildeste Fantasi havde drømt om, at vi skulde komme til at staa over for en Situation af den Karakter.

Maa jeg i Parentes indskyde den Bemærkning, naar Talen er om Fagforeningernes Lønpolitik og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, at det kunde i og for sig være interessant at faa konstateret, hvilket Prislæg danske Landbrugsprodukter vilde have lagt sig til Rette paa, saafremt de skulde fremgaa som Resultat af en 40 Timers Arbejdsuge med Weekend, med Sommerferie, med Overarbejdspenge og hele Musikken. Man kan maaske synes, at det kan lyde barokt, men skal der være nogen Mening i det, maa der inden for de forskellige Erhvervsgrupper foreligge de samme Ar-